

Fülöp Géza 1928–1998

Megrendülten, fájdalomtól lesújtva veszünk végbúcsút dr. Fülöp Gézától, szeretett tanárunktól, az ELTE BTK Könyvtártudományi-Informatikai Tanszékének ny. tanszékvezető docensétől, akit az Eötvös Loránd Tudományegyetem saját halottjának tekint.

Fülöp Géza élete mintegy fél évszázadon át kötődött az egyetemhez. Szinte alig van olyan tanár vagy kolléga, aki őt személyesen ne ismerte volna, tanítványainak száma nem százakban, de több ezerben mérhető. Most, amikor Fülöp Géza oly váratlan, értelmetlen elvesztése miatti megrendülésünkkel birkózunk, kapaszkodjunk abba a vigasztaló gondolatba, hogy milyen szép és hosszú pálya adatott meg neki. Teljes mértékben elvégezhetette a sors által rábizott feladatokat, szétsugározhatta a varázslatos egyéniségéből áradó tiszta tudást, amelyben a magyar és az egyetemes kultúra legjava ötvöződött. Vigasztaljon bennünket az a tudat is, hogy a kultúra fényét árasztva Fülöp Géza sok-sok embernek bizony számos nehéz és sötét éven át adott nemcsak vigasztalást és reményt, de a világ alantas erőivel szemben felvértező tudást és egy tisztos, szolid egzisztencia lehetőségét is.

Természetesen nem itt és nem most kell Fülöp Géza kiváló tevékenységét a magyar és nemzetközi könyvtárügyben és könyvtárosképzésben elemezni és méltatni. Bármennyire fájdalmas, erre most nincs is helyünk. Röviden azonban mindenképpen szeretném számba venni pályájának legfőbb állomásait.

A szentgotthárdi ciszterciek nevelték gimnáziumi éveit, a második világháború átvészélése után csak 1947-ben kezdhetette meg egyetemi tanulmányait. A Pázmány Péter Tudományegyetemen kezdett, és 1951-ben az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte be tanulmányait, magyar, német és könyvtár szakon. 1951 és 1954 között az MTA kéziratárósa, majd 1954 és 1961 között a Magyar Enciklopédia, továbbá az Akadémiai Kiadó lexikonszerkesztőségének irodalmi szerkesztője volt. Ugyanakkor 1954-től már félállásban előadásokat is tartott az ELTE Könyvtártudományi Tanszékén, ahova azután 1961-ben került, adjunktusi beosztásban. *Közönszervezés és magyar olvasóközönség a felvilágosodás idején és a reformkorban* c. kandidátusi értekezését 1975-ben védte meg. 1977-ben nevezték ki docensnek. Egyik fő munkatársa volt a *Könyv és könyvtár a magyar társadalom életében* című, országosan és nemzetközileg egyaránt elismert forrásgyűjtemény első két kötetének, továbbá irányítója és szerkesztője a 3. kötetnek, amelynek munkálatait sajnos félbeszakította a halál. 1986 és 1994 között volt tanszékvezető. Ebben az időszakban, 1990 és 1993 között, néhai Szepesváry Tamással együttműködve ők nyerték el Magyarországon az egyik legelső TEMPUS-pályázatot, illetve vitték sikerre a megpályázott projektet. E tervzetnek megfelelően sikerült a magyar könyvtárosképzést a nyugat-európai normáknak megfelelően modernizálni, a két tanszék pedig TEMPUS-támogatással teljes informatikai infrastruktúrát vásárolhatott magának. Ennek az informatikai infrastruktúrának a beszerzéséhez közvetlenül kapcsolódott a tanszék 1993. évi költözése, amikor is sikerült önálló, a réginél jóval kedvezőbb környezetbe kerülnünk.

1995-ben Fülöp Géza akadémiai doktori fokozatot szerzett, értekezésének címe: *Olvasási kultúra és könyvkiadás Magyarországon a felvilágosodás idején és a reformkorban*. Munkásságát mind szakmailag, mind hivatalos állami szinten elismerték. 1991-ben Szabó Ervin-díjat kapott, 1997-ben pedig a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje kitüntetését vehette át az Országházban. A tudományos életben igen sok funkciót vállalt, itt csak a legfontosabbakat sorolom fel: egyik vezéralakja volt a könyvtárosok tudományos minősítésének az MTA Tudományos Minősítő Bizottságában, alelnöke volt az MTA Bibliológiai Munkaközösségének, továbbá tagja a Magyar Irodalomtörténeti Társaságnak, az MTA Könyvtörténeti Munkabizottságának, a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaságnak és a Magyar Könyvszemle szerkesztőbizottságának. Két fontos alapítvány, a Gróf Mikó Imre-alapítvány és a Kovács Máté-alapítvány kuratóriumának is az elnöke volt.

Fülöp Géza, a tudós és tanár, az irodalom-, könyv- és könyvtártörténet egyik legkiválóbb magyar kutatója hatalmas és maradandó őr hagy maga után. Mint tanszékvezető – Kovács Mátéhoz hasonlíthatóan – korszakot alkotott az ELTE Könyvtártudományi-Informatikai Tanszékének történetében, mert elidegeníthetetlen és elélvülhetetlen érdemeket szerzett az egész magyar könyvtárosképzés modernizálásában és nemzetközi rangra emelésében. Tudományszervezői és tudománypolitikusi működésével pedig fényes és kitörölhetetlen fejezetet írt a magyar művelődés határon belüli és határon túli történetébe. Kiváló emberi tulajdonságaival, férfias eleganciájával és sugárzó egyéniségével kivívta minden tanítványának őszinte szimpátiáját és nagyrabecsülését.

Emlékét örökre megőrizzük!

Sebestyén György